

The possibilities of leisure for adaptation of internally displaced children to new conditions accommodations, their cultural integration are revealed.

Keywords: leisure, leisure activity; free time; meaningful leisure; organization of meaningful leisure time, children of internally displaced persons.

Стаття надійшла до редакції 27.04.2016

С. В. Петренко

МУЛЬТИМЕДІЙНІ ПРЕЗЕНТАЦІЇ ЯК ІННОВАТИКА У ВИХОВНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Анотація. У статті розкривається роль мультимедійних презентацій як інноватики у виховній діяльності; актуалізовано основні дефініції, як-от: виховна діяльність; педагогічна інноватика; педагогічна інновація; мультимедійна презентація. З'ясовано, що мультимедійні презентації дають змогу підійти до виховного процесу творчо, урізноманітнити способи подачі матеріалу, поєднувати різні організаційні форми проведення заходів із метою отримання високого результату при мінімальних витратах часу. Виокремлено основні Інтернет-ресурси, на яких наявні готові мультимедійні презентації у вільному доступі для учителів, вихователів, класних керівників.

Обґрунтовано доцільність створення власних програмних продуктів вчителем, класним керівником; узагальнено основні вимоги щодо створення власних мультимедійних презентацій.

Доведено, що використання мультимедійних презентацій у виховній діяльності є потужним засобом підвищення ефективності виховного процесу.

Ключові слова: інноватика, інновації, мультимедійні презентації, класний керівник, виховна діяльність.

Постановка проблеми. У контексті інноваційного розвитку та пошуку нового, модернізації освіти й виховання виникає необхідність обов'язкових змін і в організації виховного процесу освітнього закладу. Значна кількість інновацій в освіті історично пов'язана з появою Інтернету. Відповідно, зміни, які нерозривно пов'язані з процесом інформатизації, диктують нові завдання й висувують нові вимоги до організації виховного процесу в освітньому закладі. Тому особливої актуальності у сучасних освітньо-виховних закладах набуває використання комп'ютерних інформаційних технологій, завдяки їх технічному потенціалу, можливостям тощо.

Зокрема, використання мультимедійних презентацій дає змогу задовольняти потреби кожного учня відповідно до його інтересів, схильностей і можливостей; підвищити самостійність і відповідальність, інтерес і заглиблення у проблему.

Однак на сьогодні існує невідповідність учителів до використання мультимедійних презентацій у виховному процесі (відсутність у більшості вчителів навичок програмування і недостатня вивченість ними педагогічних і методичних основ як використання готових комп'ютерних програм, так і, особливо, самостійної розробки й застосування мультимедійних виховних додатків).

Усе це актуалізує проблему аналізу виховного потенціалу мультимедійних презентацій як інноватики у сучасному освітньо-виховному закладі.

Аналіз останніх досліджень з проблеми. Розробкою і впровадженням у навчально-виховний процес інформаційних комп'ютерних технологій активно займаються Е. С. Полат, С. У. Новиков, Л. А. Цветкова [7]. Питання створення й використання комп'ютерних навчальних програм розкриті в роботах В. І. Карлашука, В. А. Касторнової, С. О. Сисосвої та ін. [1; 2].

Використання електронних навчальних програм в основі комп'ютерного навчання, створених на базі мультимедійних технологій, стали предметом вивчення В. Ю. Бикова, М. І. Жалдака, В. В. Мороза, В. Д. Шарко й ін. [7; 1]. Створення та використання мультимедіа у навчально-виховному процесі вивчають О. В. Данилова, В. В. Манако, Д. В. Манако [2; 6].

Водночас, на сьогодні практично не вивченим є питання можливостей використання мультимедійних презентацій у виховній діяльності. Тому **мета** пропонованої статті полягає в аналізі особливостей створення і застосування мультимедійних презентацій як інноватики у виховній діяльності.

Виклад основного матеріалу дослідження. З огляду на визначену мету дослідження, насамперед, виникає потреба актуалізувати основні дефініції, які використовуватимуться нами у подальшому. Педагогічний термінологічний словник трактує *виховну діяльність* як систему дій педагога, спрямовану на створення оптимальних умов для виховання, розвитку й саморозвитку особистості вихованця й вибору можливостей вільного творчого самовираження. Виховна діяльність – вид соціальної діяльності, спрямований на передачу від покоління до покоління накопичених людством культури й досвіду, створення умов для особистісного розвитку людини [8].

Педагогічна інноватика є самостійною галуззю педагогічної науки, вченням про створення педагогічних нововведень, їх оцінку й освоєння педагогічною спільнотою, застосування їх на практиці [9], відповідно, *педагогічна інновація* – це процес реалізації конкретною особою (або групою осіб) ідеї, яка є для неї (них) у цей час новою у навчально-виховному процесі, у результаті якого виникає творчий пошук оригінальних, нестандартних рішень [3]. Своєю чергою, під *мультимедійними презентаціями* розуміємо сукупність текстів, зображень, звуку, відео, анімації й інших засобів представлення інформації, що виконує роль наочного зображення певного матеріалу й пропонованого

учням за допомогою комп'ютера з презентаційними можливостями. Використання мультимедійних презентацій у виховному процесі передбачає декілька організаційних форм роботи: 1) кероване відкриття інформації, де пояснення здійснюється вчителем і супроводжується показом мультимедійної презентації; 2) кероване представлення інформації, яке може бути використане в проектних методах, де учень або група учнів розкриває суть досліджуваного питання для іншої частини класу; 3) самостійне відкриття знання, що передбачає самостійну роботу учня стосовно ознайомлення з новою інформацією [5].

Необхідно зазначити, що засобами, за допомогою яких здійснюється виховна діяльність, є природні властивості та якості людини, наявність соціальних якостей і допоміжні засоби: художні тексти, теле- і кінофрагменти, що сукупність необхідних особистісних соціальних якостей, методичні посібники, й, відповідно, Інтернет, мультимедійні презентації, використання яких дає змогу ефективно досягати мети виховної діяльності.

Прагнення до візуального сприйняття як загальне культурне явище, характерне для сучасного етапу розвитку цивілізації, зумовлює застосування й у виховній діяльності інформативно-комунікативних технологій (ІКТ), які володіють тотальною мультимедійністю. Мультимедійність полегшує процес сприймання, запам'ятовування, дає змогу зробити виховний захід цікавішим і динамічнішим, створити ілюзію вживання у ситуацію, співпереживання, сприяє становленню об'ємних і яскравих уявлень про подію чи явище.

Мультимедійні презентації дають змогу підійти до виховного процесу творчо, урізноманітнити способи подачі матеріалу, поєднувати різні організаційні форми проведення заходів із метою отримання високого результату при мінімальних витратах часу.

Інформативність електронних презентацій набагато вище традиційних за рахунок мультимедійності – наявності не лише тексту і графіки, але й анімації, відео та звуку. Мультимедійні презентації надають можливість здійснювати віртуальну взаємодію користувача з об'єктами або процесами пізнання, які знаходять своє відображення на екрані. Іншими словами, використання мультимедіа презентацій дає змогу створювати інформаційний і візуальний образ об'єкту чи явища.

Використання презентацій уможливує зручно й ефективно візуалізувати статичну й динамічну інформацію, самостійно готувати завдання, підбирати матеріал, що відповідає змісту конкретної теми. Необхідно відзначити, що підготовані і методично продумані слайдові презентації – це найкращий вид унаочнення, який не потребує матеріальних затрат (звичайно, потрібен проектор) та може швидко змінюватися за бажанням вчителя. Вважаємо, що використання презентаційних матеріалів під час проведення виховних заходів допомагає: раціоналізувати форми подачі інформації (економія часу); підвищити ступінь наочності; отримати швидкий зворотний зв'язок; створити емоційне ставлення до інформації; активізувати пізнавальну діяльність

учнів; реалізувати принципи індивідуалізації та диференціації виховного процесу; проводити виховні заходи високотехнологічно; готувати конкурентоспроможну особистість тощо.

Для учителів, вихователів, класних керівників сучасна мережа Інтернет пропонує безліч готових мультимедійних презентацій у вільному доступі.

Наприклад, на сайті «Записник сучасного вчителя» у рубриці «Презентації до виховної роботи» вміщено каталог файлів з мультимедійними презентаціями до багатьох тем виховних заходів (адреса: http://notatka.com.ua/load/prezentaciji_do_vikhovnoji_roboti/5) [4].

Презентації виховних годин практично для кожного року навчання у досить великій кількості розміщені за такими посиланнями:

- <https://www.google.com/fusiontables/DataSource?docid=1SQ3z8LrOIImD50cQw39nSvvVo4f-MUJ7cGmwXobk#rows:id=1;>
- <http://teacher.at.ua/publ/prezentaciji/66;>
- http://school6kirovograd.blogspot.com/p/blog-page_2371.html;
- [http://educat.at.ua/load/vikhovna_robota/vikhovni_zakhodi/71.](http://educat.at.ua/load/vikhovna_robota/vikhovni_zakhodi/71)

У зв'язку з тим, що сучасний ринок програмних продуктів не містить у достатній кількості спеціально створених для виховної діяльності електронних продуктів, у вчителя виникає потреба в розробці нескладних мультимедійних додатків власними силами, але недостатній рівень підготовки вчителів з інформатики і програмування породжує протиріччя між потребами навчально-виховного процесу й реальними можливостями педагогів.

Вирішення цього протиріччя передбачає навчання майбутніх вчителів основам сучасного програмування, ознайомлення з основними методиками програмування, розгляд основних положень технології візуального програмування.

Якщо вчитель, класний керівник, вихователь створює власну мультимедійну презентацію, доречним буде використання програми Power Point з пакету Microsoft Office. Відповідно, педагог повинен володіти достатніми знаннями у галузі застосування мультимедійних засобів, що відображається у таких завданнях: набути знання роботи з програмою Microsoft Power Point; оволодіти технологією створення навчально-виховної мультимедійної презентації; уміти добирати мультимедійні продукти відповідно до мети виховного заходу і поставлених цілей.

Узагальнимо основні вимоги щодо створення мультимедійних презентацій: слайд має містити мінімальну кількість слів; для написів і заголовків слід використовувати чіткий великий шрифт; обсяг тексту, що виводиться на екран, має бути мінімальним. розмір літер, цифр, знаків та контрастність визначається потребою їх чіткого розгляду з останнього ряду парт; заливка фону, букв, ліній має бути спокійного кольору, щоб не викликала роздратування і втому очей. Бажано використовувати приємні колірні гами; малюнки, фотографії та інші ілюстративні матеріали мають бути максимального розміру та рівномірно заповнювати

все екранне поле; не можна перевантажувати слайди зоровою інформацією; на перегляд одного слайда потрібно відводити достатньо часу, щоб учні могли сконцентрувати увагу на екранному зображенні, простежити послідовність дій, розглянути всі елементи слайда, зафіксувати кінцевий результат; звуковий супровід слайдів не повинен бути різкий, відволікаючий, дратівливий, занадто гучний; всі слайди однієї презентації бажано робити в одному стилі; слід застосовувати мінімум анімаційних ефектів [5].

Вважаємо використання мультимедійних презентацій у виховній діяльності потужним засобом підвищення ефективності виховного процесу.

Висновки і перспективи подальших розвідок. Таким чином, знання вчителем, класним керівником, вихователем видів мультимедійних технологій дає змогу педагогічно обґрунтовано використовувати потужні можливості мультимедіа у виховній діяльності, що сприяє розвитку особистості дитини, формуванню відповідних рис і якостей, при цьому дає змогу вчителю працювати творчо, ініціативно, з більшою професійною майстерністю.

Перспективи подальших наукових розвідок вбачаємо у виявленні методичних основ створення програмно-педагогічних засобів для ефективного здійснення виховної діяльності.

Список використаних джерел:

1. Биков В. Ю. Упровадження інформаційно-комунікаційних технологій в освіті – імператив її модернізації / В. Ю. Биков // Національна доповідь розвитку освіти України, 2011. – С. 118–124.
2. Данилова О. В. Мультимедіа власноруч: текст, графіка, аудіо, анімація, відео / О. В. Данилова, В. В. Манак, Д. В. Манак. – К. : Шкільний світ : Л. Галіцина, 2006. – 118 с.
3. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : Навчальний посібник / І. М. Дичківська. – К. : Академвидав, 2004. – 352 с.
4. Записник сучасного вчителя. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://notatka.com.ua/load/prezentaciji_do_vikhovnoji_roboti/5
5. Кітаєва М. Використання мультимедійних технологій / М. Кітаєва // Початкова освіта. – 2011. – № 38. – С. 7–9.
6. Монако А. До питання про розвиток сучасних навчальних середовищ / А. Монако, К. Синиця // Інформатика. – 2012. – № 2. – С. 35–42.
7. Нові технології навчання / За ред. В. Д. Шарко. – Херсон : Олді-Плюс, 2001. – 206 с.
8. Педагогический терминологический словарь. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pedagogical_dictionary.academic.ru/637/%D0%92%D0%BE%D1%81%D0%BF%D0%B8%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0%D1%8F_%D0%B4%D0%B5%D1%8F%D1%82%D0%B5%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%8C

9. Петренко О. Б. Інноватика у вихованні: засадничі положення / О. Б. Петренко // Інноватика у вихованні : зб. наук. пр. Вип. 1 / Упоряд. О. Б. Петренко; ред. кол. : О. Б. Петренко, Н. М. Гринькова, Т. С. Ціпан та ін. – Рівне : РДГУ, 2015. – С. 38–48.
10. Презентації виховних годин. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.google.com/fusiontables/DataSource?docid=1SQ3z8LJrOIImD50cQw39nSvvVo4f-MUJ7cGmwXobk#rows:id=1>

REFERENCES TRANSLATED AND TRANSLITERATED:

1. Bykov V. Yu. Uprovadzhenia informatsiyno-komunikatsiynykh tekhnolohiy v osviti – imperatyv yiyi modernizatsiyi [The introduction of information and communication technologies in education – an imperative for modernization] / V. Yu. Bykov // Natsionalna dopovid rozvytku osvity Ukrainy, 2011. – S. 118–124. (In Ukrainian)
2. Danylova O. V. Multymedia vlasnoruch: tekst, hrafika, audio, animatsiya, video [Multimedia hand-made: text, graphics, audio, animation, video] / O. V. Danylova, V. V. Manako, D. V. Manako. – K. : Shkilnyy svit : L. Halitsyna, 2006. – 118 s. (In Ukrainian)
3. Dychkivska I. M. Innovatsiyni pedahohichni tekhnolohiyi : Navchalny posibnyk [Innovative pedagogical technologies : textbook] / I. M. Dychkivska. – K. : Akademydav, 2004. – 352 s. (In Ukrainian)
4. Zapysnyk suchasnoho vchytelia. [Notebook of the modern teacher] – [Elektronny resurs]. – Rezhym dostupu: http://notatka.com.ua/load/prezentaciji_do_vikhovnoji_roboti/5. (In Ukrainian)
5. Kitaieva M. Vykorystannia multymediynykh tekhnolohiy [Use of multimedia technologies] / M. Kitayeva // Pochatkova osvita. – 2011. – № 38. – S. 7–9. (In Ukrainian)
6. Monako A. Do pytannia pro rozvytok suchasnykh navchalnykh seredovyshch [To the problem of the development of modern learning environments] / A. Monako, K. Synytsya // Informatyka. – 2012. – № 2. – S. 35–42. (In Ukrainian)
7. Novi tekhnolohiyi navchannya [New teaching technologies] / Za red. V. D. Sharko. – Kherson: Oldi-Plyus, 2001. – 206 s. (In Ukrainian)
8. Pedagogicheskij terminologicheskij slovar'. [Pedagogical terminology dictionary] – [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: http://pedagogical_dictionary.academic.ru/637/%D0%92%D0%BE%D1%81%D0%BF%D0%B8%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0%D1%8F_%D0%B4%D0%B5%D1%8F%D1%82%D0%B5%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%8C
9. Petrenko O. B. Innovatyka u vykhovanni: zasadnychi polozhennya [Innovation in education: basic provisions] / O. B. Petrenko // Innovatyka u vykhovanni : zb. nauk. pr. Vyp. 1 / Uporyad. O. B. Petrenko; red. kol. : O. B. Petrenko, N. M. Hrynkova, T. S. Tsipan ta in. – Rivne : RDHU, 2015. – S. 38–48. (In Ukrainian)

10. Prezentatsii vykhovnykhodyn [The presentation of educational hours] – [Elektronny resurs] – Rezhym dostupu: <https://www.google.com/fusiontables/DataSource?docid=1SQ3z8LJrOImD50cQw39nSvvVo4f-MUJ7cGmwXobk#rows:id=1>

Аннотация. В статье раскрывается роль мультимедийных презентаций как инноватики в воспитательной деятельности; актуализированы основные дефиниции, а именно: воспитательная деятельность; педагогическая инноватика; педагогическая инновация; мультимедийная презентация. Доказано, что мультимедийные презентации дают возможность подойти к воспитательному процессу творчески, сделать более разнообразными способы подачи материала, объединять разные организационные формы проведения мероприятий с целью получения высокого результата при минимальных затратах времени. Выделены основные Интернет-ресурсы, предлагающие готовые мультимедийные презентации в свободном доступе для учителей, воспитателей, классных руководителей.

Обоснована целесообразность создания собственных программных продуктов учителем, классным руководителем; обобщены основные требования относительно создания собственных мультимедийных презентаций.

Доказано, что использование мультимедийных презентаций в воспитательной деятельности является мощным средством повышения эффективности воспитательного процесса.

Ключевые слова: инноватика, инновации, мультимедийные презентации, классный руководитель, воспитательная деятельность.

Abstract. The article reveals the role of innovation as multimedia presentations in educational activities. The author modified basic definitions, such as educational activities; pedagogical innovation; pedagogical innovations; multimedia presentation. It was shown that multimedia presentations allow you to approach the educational process creatively diversify ways of presentation, combining different forms of organizational measures in order to obtain high results in minimal time. Thesis there is determined basic Internet resources, which are ready to present multimedia presentations freely available to teachers, educators and class teachers.

The necessity to create their own software by teacher, class teacher; the author summarizes the basic requirements to create their own multimedia presentations.

We proved that the use of multimedia presentations in educational activities is a powerful tool for improving the efficiency of the educational process.

Key words: innovation, innovations, multimedia presentations, class teacher, educational activities.